

กฎหมายอาญา

มาตรา 107 - 208

(บรรยายครั้งที่ 6)

อ.นวรรตน์ กลิ่นรัตน์

19 สิงหาคม 2566

-
1. รับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการ
อย่างใดขึ้น หรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อ
หน้าตนอันเป็นความจริง

(ออกข้อสอบปี 2560)

คำตอบ นายเอกเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ตรวจรับพันธุ์ปลา ไม่ได้ไป ตรวจสอบพันธุ์ปลาตามหน้าที่ของตน แต่ออกเอกสารตรวจรับรองว่าได้ตรวจสอบโดยละเอียดแล้วเป็นพันธุ์ปลากระโทงแทงจำนวน 15,000 ตัว ขนาด 7 ถึง 9 ซม เห็นควรอนุมัติให้จ่ายเงิน 260,000 บาท ทั้งที่รู้อยู่ว่ามีขนาดเพียง 3 ถึง 4 ซม และมีมูลค่าเพียง 160,000 บาท จึงเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสารรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จและฐานรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริง อันเป็นเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จตามปอ.ม. 162 (1) (4)

นายเอกกระทำการตรวจรับพันธุ์ปลาโดยมิชอบ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย นายเอกจึงมีความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 อีกด้วย โดยความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตตามมาตรา 157 นั้น หมายถึงเจ้าพนักงานโดยทั่วไปซึ่งย่อรวมถึงเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินตามมาตรา 153 และเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสารตามมาตรา 162 ด้วย (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11741/2557)

ฎ 3003-3005/2525 ไม่ได้ไปตรวจสอบไม้ แต่ได้ลงลายมือชื่อของตนในหนังสือกำกับไม้แปรรูปในช่องผู้ตรวจสอบเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าได้ทำการตรวจสอบดังกล่าวแล้ว และทำความเห็นเสนอนายอำเภอในคำขอใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ว่าได้ไปทำการตรวจสอบไม้รายนี้แล้วถูกต้องจริง สมควรออกใบเบิกทางให้ได้ ซึ่งเป็นความเท็จ ผิด 157 และมาตรา 162(1)

ฎ 4190/2536 จดรายการของไม้ของกลางลงในสมุดบัญชี ขนาดจำนวนไม้ที่ตรวจวัดประทับตราอนุญาตชักลาก เพื่อรับรองเป็นหลักฐานว่า จำเลยได้กระทำการโดยชอบด้วยหน้าที่อันเป็นการจดรายการอันเป็นเท็จ ผิด 157 และมาตรา 162(1)

ฎ 1870/2522 ลงชื่อในหนังสือรับมอบงานโดยไม่ได้ไปตรวจสอบงาน ไม่เป็นความผิดตาม มาตรา 151,157 แต่เป็นความผิดตาม มาตรา 162 เฉพาะตัวผู้รับเงินจากผู้รับจ้างเป็นทุจริต เป็นความผิดตาม มาตรา 157

ฎ 4532/2548 การที่จำเลยนำบันทึกการประชุม ไปให้ จ. และ ส. ลงลายมือชื่อทั้งที่ไม่ได้มีการประชุม และบันทึกดังกล่าวระบุว่า ร. เป็นผู้จดยางงานการประชุม เป็นความผิดฐานปลอมเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ ร. ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และประชาชนทั่วไปในตำบลท่าเรือ ทั้งเอกสารที่ทำปลอมขึ้นนั้นเป็นบันทึกรายงานการประชุมของสมาชิกสภาอบต.ในราชการส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการปลอมเอกสารราชการตาม ป.อ. มาตรา 265 เมื่อจำเลยซึ่งเป็นประธานกรรมการอบตมีหน้าที่ขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสมาชิก อบตเพื่อนำเสนอนายอำเภออนุมัติ จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลรักษาเอกสาร ปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ตาม ป.อ.มาตรา 161

และการที่จำเลยลงลายมือชื่อรับรองสำเนารายงานการประชุมว่ามีการประชุมจริง จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รับเอกสาร รับรองเป็นหลักฐานว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จตาม มาตรา 162 (1) และจำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยการนำงบประมาณมาจัดประมูลให้ผู้รับเหมาทำงานตามที่ตนเองต้องการ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตาม ป.อ. มาตรา 157

เป็นหัวหน้าที่ไม่มีหน้าที่นั้น แต่ใช้ลูกน้อง ผิดแค่ผู้สนับสนุน

- กฎ 5146/2558 จำเลยที่ 1 เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาล ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่ ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล ตามกฎหมาย จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นเจ้าพนักงาน ตำแหน่งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นสำนักงานเทศบาลมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ และควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลเมือง รับเรื่องการแจ้งย้ายที่อยู่ของราษฎร ตรวจสอบเอกสารในการแจ้งย้ายที่อยู่ของราษฎรและลงชื่อในฐานะนายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายออก จำเลยที่ 1 นำรายชื่อราษฎรมามอบให้ จำเลยที่ 2 ดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่จากเทศบาลเมืองสิงห์บุรีไปอยู่เทศบาลเมืองชุมพร โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชุมพร โดยผู้ขอย้ายไม่ได้แจ้งย้ายที่อยู่ด้วยตนเอง ซึ่งจำเลยที่ 2 และที่ 3 ดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่โดยปฏิบัติผิดหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ตามพ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร จำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความลงในเอกสาร จำเลยที่ 1 จึงขาดคุณสมบัติเฉพาะตัวตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว ไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะเป็นตัวการเพราะใช้จำเลยที่ 2 และที่ 3 กระทำความผิดตามมาตรา 162 (1) (2) ได้ จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ใช้ก็เป็นได้แต่ผู้สนับสนุนเท่านั้น

แต่อาจผิด 148 โดยเทียบ

คดี อม.2/2551 จำเลยรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย ได้ใช้อำนาจ ข่มขืนใจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าพนักงานที่ดินสาขาบางพลี ออกโฉนดให้แก่บริษัท ป. โดยมีขอบด้วยระเบียบและกฎหมาย บางส่วนทับคลองสาธารณะ บางส่วนเป็นที่เทขาย เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งทางการเมืองในฐานะรมต. ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่มี สิทธิเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอแนะให้ความเห็นและมีมติในกิจการงานกรมที่ดินได้ รวมทั้งมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและมีมติในการแต่งตั้งข้าราชการระดับ 10 และ 11 จึงมีความผิดตาม ม.148 จักคุก 10 ปี

ม.148 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือ
งูใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่
ตนเองหรือผู้อื่น

ม.149 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภา
จังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำ
การอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ม.201 ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่ง **ตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ
พนักงานสอบสวน** เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดใน
ตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

2. รับรองเป็นหลักฐานว่าได้มีการแจ้งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง

ฎ 2302/2523 จำเลยเป็นสารวัตรกำนันปฏิบัติหน้าที่แทนกำนันเป็น
เจ้าพนักงาน มีอำนาจหน้าที่ออกสำเนาทะเบียนบ้านว่าย้ายออก และ
กรอกข้อความลงในมรณบัตร โดยลงชื่อจำเลยในช่องนายทะเบียน
ผู้รับแจ้ง ดังนั้น มรณบัตร และสำเนาทะเบียนบ้าน จึงเป็นเอกสารที่
แท้จริงที่จำเลยทำขึ้น แม้ข้อความในมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้าน
ไม่ตรงกับ ความจริงก็ไม่ทำให้เป็นเอกสารปลอมตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา161 แต่เป็นความผิดตาม มาตรา 162

3. ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจดหรือจดเปลี่ยนข้อความ

ฎ 8413/2556 จำเลยรับเงินค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ 1,870 บาท จากอบต.ไทยเจริญ และจำเลยออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้นำส่ง แต่จำเลยไม่ได้นำส่งเงินแก่จังหวัดยโสธรเป็นรายได้ของแผ่นดิน และจำเลยนำสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับต้นซ้ำ ซึ่งต้นฉบับออกให้แก่อบต.ไทยเจริญ มาแก้ไขข้อความจากเดิมที่มีข้อความว่า ได้รับเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่จำนวน 1,870 บาท เป็นข้อความว่า ได้รับเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลค่าไผ่เป็นค่าธรรมเนียมการพนันเพิ่มจำนวน 40 บาท จำเลยมีตำแหน่งเป็นเสมียนตรา มีหน้าที่รับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน เมื่อใบเสร็จรับเงินที่จำเลยออกไปมีข้อความหรือจำนวนเงินผิดพลาด จำเลยย่อมมีอำนาจหน้าที่แก้ไขให้ถูกต้อง การแก้ไขดังกล่าวมิใช่การกระทำในขณะที่จำเลยหมดอำนาจที่จะแก้ไข จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานทำเอกสารอันเป็นเท็จ ตามมาตรา 162(3) และเจ้าพนักงานยกยกตามมาตรา 147

4. รับรองเป็นหลักฐานซึ่ง
ข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่ง
พิสูจน์ความจริง อันเป็นเท็จ
= รับรองข้อเท็จจริงเท็จ

ฎ.198/2564 รู้อยู่แล้วว่างานงวดที่ 10 ที่ 11 และงวดสุดท้ายยังไม่แล้วเสร็จ
ตามสัญญา กลับทำใบรับงานจ้างว่าผู้รับจ้างทำงานงวดที่ 10 และ 11
ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามรูปแบบรายละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาจ้าง
แล้ว และได้ส่งมอบงานถูกต้องเรียบร้อยแล้ว เป็นการทำเอกสารในฐานะ
คณะกรรมการตรวจการจ้างรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น
มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นเจ้าพนักงานจึง
มีความผิดตาม ป.อ.มาตรา 162 (4) และมาตรา 157 ประกอบมาตรา 83
ส่วนจำเลยที่ 3 ไม่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานจึงมีความผิดฐานสนับสนุนจำเลยที่
1 และที่ 2 ในการกระทำความผิดตามมาตรา 162 (4) และมาตรา 157
ประกอบมาตรา 86

ฎ 9368/2552 ทราบแต่แรกแล้วว่างานจ้างเหมาก่อสร้างถนนตามสัญญา มีความยาว
1,350 เมตร การที่จำเลยที่ 1 ไม่ออกไปตรวจสอบการก่อสร้าง ทำให้เกิดความเสียหายเพราะ
หากจำเลยที่ 1 ไปตรวจย่อมทราบได้ว่าถนนที่ก่อสร้างเสร็จมีความยาวเพียงประมาณ 1,024
เมตร การที่จำเลยทั้งสองปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทำหลักฐานเท็จด้วยเจตนา
พิเศษที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาและเป็นการกระทำโดย
สุจริต ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาต้องจ่ายเงินค่าจ้างเกินไป และมีผู้ได้ประโยชน์
อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเป็นค่าก่อสร้างที่เกินไปจากความจริง แม้ภายหลังจำเลยที่ 2
จะนำเงินค่ารับจ้างส่วนที่รับเกินไปมาคืน ก็เนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาแจ้ง
เรียกเงินคืน จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดมาตรา 157 และมาตรา 162 (4)เป็นการกระทำความ
ผิดเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา 157 ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด
(ออกข้อสอบไปแล้ว)

- ฎ 2907/2526 ใช้ให้แก่ไครายงานการประชุมที่ **ส. ทำขึ้น** โดยจำเลยไม่มีอำนาจแก้ไขได้ โดยผลการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องหลงเชื่อว่าสภาเทศบาลมีมติตามที่จำเลยได้แก้ไข โดย ประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น จำเลยจึงมีความผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นปลอมเอกสาร ตาม มาตรา 265 ประกอบด้วยมาตรา 84 จำเลยเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ดูแลรักษาเอกสาร ดังกล่าว จำเลยจึงมีความผิดตามมาตรา 161 อีกบทหนึ่ง เมื่อจำเลยนำเอกสารปลอมนั้นไป อ้างในการขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัด จำเลยจึงมีความผิดฐานใช้เอกสารปลอมตาม มาตรา 268 อีกกระทงหนึ่ง

จำเลยในฐานะ**เลขานุการสภาเป็นผู้มีหน้าที่ทำรายงานการประชุม**ของสภาเทศบาล จำเลยทำรายงานการประชุมขึ้นตามอำนาจหน้าที่ของตนและ**ลงลายมือชื่อตัวเองเป็นผู้ทำ** มิได้ทำในนามของบุคคลอื่น เอกสารนั้นจึงเป็นเอกสารที่แท้จริงที่จำเลยทำขึ้น แม้ข้อความใน เอกสารจะไม่เป็นความจริง ก็ไม่ทำให้เป็นเอกสารปลอมตาม มาตรา 161 แต่เป็นการทำ เอกสารอันเป็นความเท็จตามมาตรา 162

ฎ 4532/2548 การที่จำเลยนำบันทึกการประชุม ไปให้ **จ. และ ส. ลงลายมือชื่อทั้งที่ไม่ได้มี** การประชุม และ**บันทึกดังกล่าวระบุว่า ร. เป็นผู้จัดรายงานการประชุม** เป็นความผิดฐานปลอม เอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ ร. ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และประชาชน ทั่วไปในตำบลท่าเรือ ทั้งเอกสารที่ทำให้ปลอมขึ้นนั้นเป็นบันทึกรายงานการประชุมของสมาชิก สภาอบต.ในราชการส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการปลอมเอกสารราชการตาม ป.อ. มาตรา 265 เมื่อ จำเลยซึ่งเป็นประธานกรรมการอบตมีหน้าที่ขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสมาชิก อบตเพื่อนำเสนอนายอำเภออนุมัติ จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ดูแลรักษา เอกสาร ปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ตาม ป.อ.มาตรา 161

และการที่จำเลยลงลายมือชื่อ**รับรอง**สำเนารายงานการประชุม**ว่ามีการประชุมจริง** จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่รับเอกสาร รับรองเป็นหลักฐานว่าการอย่างไร ได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จตาม มาตรา 162 (1) และจำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบโดยการนำงบประมาณมาจัดประมูลให้ผู้รับเหมาทำงานตามที่ตนเองต้องการ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการปฏิบัติ หน้าที่โดยทุจริตตาม ป.อ. มาตรา 157

ฎ 6538/2562 จำเลยที่ 1 ลงลายมือชื่อรับรองรายงานการประชุม และ
จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อเป็นผู้บันทึกการประชุมในเอกสารฉบับเดียวกัน ย่อม
เป็นการรับรองเป็นหลักฐานว่า การประชุมคณะกรรมการเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม
2557 ได้กระทำต่อหน้าตนนั้น เมื่อคณะกรรมการดังกล่าวมิได้มีการประชุม
กันจริง การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของ
พนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับรองเป็นหลักฐานว่า การอย่างใดได้กระทำต่อ
หน้าตนอันเป็นความเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น
มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ ตาม ป.อ. มาตรา 162 (1) และ (4)

ฎ 8300-8302/2540 ที่พิพาทอยู่ในเขตป่าสงวน จำเลยไม่ได้แจ้งให้เจ้า
พนักงานป่าไม้ไประวางแนวเขตแต่กลับรายงานต่อนายอำเภอว่าที่เกิดเหตุทั้งสาม
แปลงไม่อยู่ในเขตป่าสงวนเป็นเหตุให้นายอำเภอออก น.ส.3 ก.ให้แก่ ส. เป็นเหตุ
ให้เกิดความเสียหาย แก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตาม
มาตรา 157,162(4) การกระทำดังกล่าวเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท
ให้ลงโทษตามมาตรา 157ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด

ฎ 2205/2532 ทำหลักฐานใบตรวจรับงานจ้างเหมาว่าจำเลยที่ 7 ได้
ก่อสร้างบ้านพักครูแล้วเสร็จทั้ง ๆ ที่เป็นความเท็จโดยงานยังไม่แล้วเสร็จ เป็นการ
รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ
เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 162(4) และเป็นเหตุให้มีการเบิกจ่ายเงินค่าจ้าง
หมากก่อสร้างให้จำเลยที่ 7 รับไป จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุให้
องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหายมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157
ด้วย

ฎ1116-1118/2517 ผู้ขายยังไม่ได้นำรณมาส่งมอบการที่จำเลยยังไม่ได้ตรวจรับ และส่งมอบแต่ลงชื่อรับรองเป็นหลักฐานว่าได้กระทำการดังกล่าว จึงเป็นการรับรองเท็จอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 162(1) และการที่จำเลยรับรองเป็นหลักฐานว่า **รถที่ตรวจรับมอมนี้มีปริมาณคุณภาพถูกต้องครบถ้วน** ทั้งราคาก็เป็นไปตามราคาในท้องตลาด และได้ส่งมอบให้แก่เจ้าหน้าที่แผนกช่างรับไว้เป็นการถูกต้องแล้วนั้น เป็นการรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริง อันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 162(4) ด้วย แม้การรับรองเป็นหลักฐานเช่นนี้ จำเลยจะกระทำไปโดยไม่ทุจริต ไม่เกิดความเสียหายก็เป็นผิดตามมาตราดังกล่าว

ฎ 4201/2536 จำเลยเป็นเจ้าของงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยทำใบรับแจ้งการตายอันเป็นเท็จ แล้วนำไปเป็นหลักฐานในการแจ้งการตายต่อนายทะเบียนให้ออกมรณบัตรของ จ. และนำไปเป็นหลักฐานในการขอคืนหลักประกันที่ ป. ได้ประกันตัว จ. และเบิกความเท็จต่อศาลว่า จ.ตายไปแล้ว การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137, 157, 162(1)(4), 267 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา 157 ซึ่งเป็นบทหนักที่สุดกระหนงหนึ่งและเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 วรรคแรกอีกกระหนงหนึ่ง

ฎ 8010/2556 ให้คำรับรองว่าที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ ไม่เป็นที่
สาธารณประโยชน์และเป็นที่ยกเว้นของทางราชการ เพื่อให้ ส. ได้รับหนังสือ
รับรองการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จึงมีความผิดฐานเป็น
เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และการที่ทำหนังสือเสนอต่อ
นายอำเภอรับรองว่าออกทำการรังวัดตรวจสอบที่ดินตลอดจนตรวจสอบแล้วว่าสามารถ
ออกแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.)
ได้ อันเป็นความเท็จ จึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือ
กรอกข้อความลงในเอกสารรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความ
จริงอันเป็นเท็จ

จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อในบันทึกสอบสวนสิทธิและใบรับรองเขตติดต่อที่ดินยืนยันว่ามี
การครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องและที่ดินมีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ทั้ง
ไม่ใช้ที่สาธารณะหรือที่หวงห้ามของทางราชการอันเป็นความเท็จ จำเลยที่ 2 จึงมีความผิด
ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสารรับรอง
เป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ

ข้อสอบสมัยที่ 63 ปี 2553

แม้มีหน้าที่ในการจัดซื้อครุภัณฑ์ทั่ว ๆ ไปของมหาวิทยาลัยแต่เมื่อได้รับ
แต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจการจ้าง มีหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง กลับลงลายมือชื่อใน
หนังสือรับมอบงานโดยไม่ได้ไปตรวจงานตามหน้าที่ ย่อมมีความผิดฐานเจ้า
พนักงานรับรองหลักฐานอันเป็นความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา
162(1) และเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตาม
มาตรา 157 (เทียบฎ. 3003-3005/2525) แต่ไม่มีความผิดตามมาตรา 151
เพราะการเป็นกรรมการตรวจการจ้างไม่ใช่เป็นการกระทำอันเป็นการใช้อำนาจใน
ตำแหน่งโดยทุจริตเกี่ยวกับหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินของ
มหาวิทยาลัย (เทียบฎ.1840/2522)

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาวันที่ 2 ส.ค.2558 หน้า ฎ. 2296-
2297/2557 ไปออก

จำเลยที่ 1 ไปแจ้งเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่าที่ดินมีการ
ทำประโยชน์และมีเนื้อที่เพิ่ม ซึ่งเป็นความเท็จ ผิด ม.137

จำเลยที่ 2 เป็นนายอำเภอ มีหน้าที่ออก นส.3ก. ทราบดีว่า
จำเลยที่ 1 มิได้ทำประโยชน์ในที่พิพาทและไม่มีเนื้อที่เพิ่ม
จำเลยที่ 2 ยังอนุญาตให้แก้ไขเนื้อที่และรูปแผนที่ เป็นการร่วมกับ
จำเลยที่ 1 กระทำผิด จำเลยที่ 2 ผิดตาม ม.162(4) และ 157

ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาใน
การทำเอกสารเท็จโดยวิธีการ
ต่างๆ ตาม (1) – (4)

(โดยไม่ต้องมีเจตนาทุจริต)

มาตรา 162 แม้ไม่มีเจตนาทุจริตก็ผิด

ฎ 409-410/2509 มาตรา 157 ตอนแรก กับมาตรา 162 **ไม่มีบทบัญญัติว่าจะต้องเป็นการกระทำโดยทุจริต** ฉะนั้น เมื่อฟังได้ว่าจำเลย ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานออกใบสุทธิโดยจดเปลี่ยนแปลงข้อความไม่ตรงต่อความจริงและผิดระเบียบเพื่อให้พลทหารเอกนำไปแสดงต่อผู้บังคับบัญชาในการขอบำเหน็จความชอบนั้น ก็ได้ชื่อว่าจำเลยปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ราชการทหารในตัว ครอบคลุมความผิดตามมาตรา 157 ตอนแรก และมาตรา 162(3) ให้ลงโทษจำเลยตามมาตรา 157 ซึ่งเป็นบทหนัก

ฎ 3572/2529 การที่จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ลงชื่อรับรองการตรวจสอบไม่อันเป็นการรับรองเป็นหลักฐานอันเป็นเท็จ และจำเลยที่ 1 ลงชื่อในฐานะกรรมการและเลขานุการ จำเลยที่ 3 ลงชื่อในฐานะกรรมการ นายอำเภอได้ยึดถือเอาเอกสารนี้เป็นหลักในการพิจารณาออกหนังสือรับรองให้ราษฎรตลอดมา จำเลยที่ 1 ที่ 3 ย่อมเห็นความสำคัญของเอกสารที่ตนลงชื่อนั้น จะอ้างว่าลงชื่อโดยขาดเจตนากระทำผิดไม่ได้ ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นปลัดอำเภอได้ลงชื่อรับรองในเอกสารดังกล่าวอันเป็นการรับรองเป็นหลักฐานอันเป็นเท็จเช่นเดียวกัน **การรับรองดังกล่าวต้องอาศัยการตรวจสอบที่ละเอียดถี่ถ้วน จะอ้างว่าลงชื่อรับรองโดยไม่ได้ตรวจสอบเพราะมีงานอื่นมาก ไม่มีเจตนากระทำผิดไม่ได้** การกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 162

ทวนโครงสร้างกฎหมาย

- ม.4 ว.1 ในราชอาณาจักร
- ม.4ว.2 ม.5 และม.6 ให้ถือว่าในราชอาณาจักร
- ม.7 ม.8 และ ม.9 นอกราชอาณาจักร แต่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร

หลักบุคคล

- ม. 8 ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ
- (ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ
- (ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายใน
ราชอาณาจักร คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน...
- (2) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ใน ม.264 ม.265
ม.266(1) และ (2) ม. 268 ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับม. 267 และม. 269
(2/1)ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ใน
ม.269/1 ถึงม.269/7 (2/2) ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางตามที่บัญญัติ
ไว้ในม. 269/8 ถึง ม. 269/15
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ใน ม. 276 ม. 280 และ
ม.285 ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับม. 276

มาตรา 269/5 ผู้ใดใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่
น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 269/6 ผู้ใดมิไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
ตามมาตรา 269/5 ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือ
ประชาชน

มาตรา 269/7 ถ้าการกระทำได้กล่าวในหมวดนี้ เป็นการกระทำเกี่ยวกับบัตร
อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่า
สินค้า ค่าบริการหรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด
ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง

- (4) ความผิดต่อชีวิต ตาม ม.288 ถึง ม.290
- (5) ความผิดต่อร่างกาย ตาม ม.295 ถึง ม.298
- (6) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ตามม. 306ถึงม.308
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตาม ม.309 ม.310 ม.312 ถึงม.315 และ ม.317 ถึง ม.320
- (8) ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ตาม ม.334 ถึง ม.336
- (9)ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ม. 337 ถึงม. 340
- (10)ความผิดฐานฉ้อโกง ม. 341 ถึงม. 344 ม. 346 และม. 347
- (11)ความผิดฐานยักยอก ม. 352 ถึงม. 354
- (12) ความผิดฐานรับของโจร ม. 357
- (13) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ม. 358 ถึงม. 360

ข้อสอบ เนฯ สมัย 60 ปี 2550

นายเอกกับนายตันเป็นคนไทยได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอินเดีย ด้วยกัน ขณะที่อยู่บริเวณห้องผู้โดยสารขาออกที่สนามบิน ประเทศอินเดีย เพื่อจะเดินทางกลับมาเยี่ยมญาติที่ประเทศไทย นายเอกชื่อของ ที่สนามบินจนเงินหมด จึงขอยืมเงินนายตันเพื่อเสียภาษีสนามบิน นายตันไม่ให้ จึงเป็นปากเสียงกัน ในขณะนั้นเองนายเอกถือโอกาสล้วงเอาเงินจากกระเป๋า เลื่อนายตันไปห้าพันบาท นายตันโกรธนายเอกมาก ครั้น นายเอก นายตัน เดินทางกลับถึงประเทศไทย นายตันไปแจ้งความร้องทุกข์ว่านายเอกใช้กำลังขก ต่อยตนจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายแล้วในทันทีทันใดนั้นได้ลักเอาเงินของ ตนไปห้าพันบาท ที่สนามบินประเทศอินเดีย อันเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์

ให้วินิจฉัยว่า นายเอกและนายตันมีความผิดฐานใด และรับโทษใน ราชอาณาจักร ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

นายเอกคนไทยล้วงเอาเงินจากกระเป๋าเสื้อของนายต้นคนไทยที่ไปด้วยกันที่ประเทศอินเดีย เป็นการกระทำผิดฐาน**ลักทรัพย์นอกราชอาณาจักร** เมื่อนายเอกซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และนายต้นผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน นายเอกจึงต้องรับโทษภายในราชอาณาจักรตาม ปอ.ม.8(ก) (8)

ส่วนการที่นายต้นไปแจ้งความร้องทุกข์ดังกล่าว เป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาเพื่อจะแกล้งให้นายเอกต้องรับโทษในความผิดฐานชิงทรัพย์ซึ่งหนักขึ้นกว่าความผิดฐานลักทรัพย์ นายต้นจึงมีความผิดตามปอ.ม.172, มาตรา 174 วรรคสอง และเมื่อความผิดฐานชิงทรัพย์ที่ นายต้นกล่าวหาว่านายเอกกระทำมีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่สามปีขึ้นไป นายต้นจึงมีความผิดตามม.181(1) ด้วย

น่าสนใจที่จะนำบทมาตราดังต่อไปนี้มาตั้งข้อสอบเลียนข้อสอบข้างต้น

มาตรา 269/5 ผู้ใดใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 269/6 ผู้ใดมิได้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ตามมาตรา 269/5 ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 269/7 ถ้าการกระทำดังกล่าวในหมวดนี้ เป็นการกระทำเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง

เจ้าพนักงานไทยกระทำผิดนอกราชอาณาจักร

ม. 9 เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำ
ความผิดใน ม.147 - 166 และ
ม.200 - 205 นอกราชอาณาจักรจะต้องรับ
โทษในราชอาณาจักร

(จำว่าเริ่มตั้งแต่เรื่อง จพง.ยักยก)

35

ม. 9 เจ้าพนักงานกระทำผิดนอก ราชอาณาจักร

1. ต้องกระทำผิดนอกราชอาณาจักร
2. ไม่จำเป็นต้องมีสัญชาติไทย
3. ไม่รวมความผิดต่อเจ้าพนักงาน

ม.143 ม.144

36

เจ้าพนักงานตาม ปอ. ม.1(16) แก้ไขปี 2558

หมายถึง.... “บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือชั่วคราวและไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”

ข้อสังเกต

1. ไม่ต้องคำนึงว่าเป็นข้าราชการรับเงินเดือนจากงบประมาณประเภทเงินเดือนตามแนวฎีกาเดิมอีกต่อไป
2. ลูกจ้างไม่ว่าประจำหรือชั่วคราวก็เป็นเจ้าพนักงานได้ ถ้าได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ม.147 - 166 และ ม. 200 - 205 ที่เป็นข้อสอบได้

ม.147 เจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย

ม.148 เจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น

ม.149 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน... เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ม.157 เจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

ม.158 เจ้าพนักงาน ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของตนที่จะปกครองหรือรักษาไว้หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น

ฎ.527/2475 จำเลยเป็น **เลขานุการสถานทูต** สยามเขียนข้อความลงในเช็คสั่งธนาคารจ่ายเงินให้จำเลย แลได้ **เซ็นปลอม** ลายพระนามหม่อมเจ้าดำรงศดำรงค์อรรคราชทูตสยามว่าเป็นผู้สั่งจ่าย แต่จำเลยยังหาทันรับเงินไม่ เหตุเกิดที่ทูตสยามประเทศเยอรมันนี้ ศาลฎีกาตัดสินว่า จำเลยมีตำแหน่งราชการในคณะทูตสยามและทำผิดในสถานทูต กฎหมายถือเหมือนว่าจำเลยทำผิดภายในประเทศสยาม แลลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด 1 ปี 6 เดือน

ข้อสอบเนฯ สมัย 55 ปี 2545

ซึ่งคำตอบ การที่ **นายเก่ง** เป็นเจ้าพนักงานตำแหน่ง **เลขานุการสถานทูตไทย** ประจำประเทศปานากัว ยักยอกเอาเงินของทางราชการที่ตนมีหน้าที่ดูแลไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ย่อมเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกตาม ปอ.ม.147 ส่วนการที่นายเก่งขอให้นายกล้า อัครราชทูตไทย ประจำประเทศดังกล่าวปกปิดความผิดของตนโดยตนจะนำมาคืนแก่ทางราชการและขอให้ค่าปกปิดแก่นายกล้าหนึ่งล้านบาท นายเก่งมีความผิดฐานขอให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้ไม่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ ตามม.144 (เทียบ ฎ.1035/2464) **ความผิดตาม ม.144 ไม่เป็นความผิดจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร ตาม ม.9** เพราะมิใช่ความตามที่บัญญัติไว้ในม.147-ม.166 และ ม.200 -ม.205

และถึงแม้ นายเก่ง ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทยและกระทรวงต่างประเทศ ผู้เสียหายร้องขอให้ลงโทษก็ตาม **แต่ ม.144 มิใช่ความผิดที่ระบุไว้ในม.8(1)-(13)** นายเก่งจึงไม่ต้องรับโทษในราชอาณาจักรสำหรับความผิดฐานนี้

ส่วนความผิดของนายเก่งตาม ปอ.ม.147 อันเป็นความผิดที่ระบุไว้ในปอ.ม.9 และนายเก่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยด้วยนั้น แม้นายเก่งกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร นายเก่งก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามปอ.ม.9

ข้อสอบสมัยที่ 64 ปี 2554

คำถาม นายชัยคนไทยเป็นลูกจ้างขับรถยนต์ของสถานทูตไทยในประเทศปานากัว นายเด่นเป็นข้าราชการประจำสถานทูตไทยมีหน้าที่รับเรื่องการขอยานพาหนะและกรอกข้อความในใบสั่งข้อมรถยนต์เพื่อเสนอนายเก่งอุปทูตลงลายมือชื่อในใบสั่งข้อมรถยนต์ นายเด่นใช้ให้นายชัยขับรถของสถานทูตไปส่งของส่วนตัวของคนที่สนามบิน นายชัยขับรถด้วยความคึกคะนอง รถเสียหลักเฉี่ยวชนต้นไม้ข้างทางได้รับความเสียหายคอมพิวเตอร์หลุดจึง**ลักเก็บเอาไว้เป็นของตน** นายชัยขับรถกลับมาสถานทูตและขอให้นายเด่นออกไปส่งข้อมรถยนต์ นายเด่นเกรงว่าผู้บังคับบัญชาจะรู้ว่าตนใช้ให้นายชัยนำรถราชการไปใช้ส่วนตัวจนรถได้รับความเสียหาย นายเด่นจึงนำใบสั่งข้อมรถยนต์ที่ตนรับผิดชอบมากรอกข้อความว่ารถเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ราชการ **แล้วลงลายมือชื่อนายเก่งปลอมในใบสั่งข้อมรถยนต์เสียเอง** แต่ยังไม่ทันได้มอบให้นายชัย นายเก่งทราบเรื่องทั้งหมดเสียก่อน ต่อมานายชัยนายเด่นจึงถูกส่งตัวกลับมาประเทศไทย และนายเก่งเดินทางกลับประเทศไทยแล้ว แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่นายชัยและนายเด่น

ให้วินิจฉัยว่า นายชัยและนายเด่นมีความผิดฐานใด และต้องรับโทษในราชอาณาจักรหรือไม่

งคำตอบ

นายชัยคนไทยเป็นลูกจ้างไม่ได้เป็นเจ้าของพนักงาน ขับรถของสถานทูตไทยชนต้นไม้ ทำให้รถยนต์ได้รับความเสียหายและลักเอาโคมโพนัวร์รถไปเป็นของตนนั้น การกระทำของนายชัยจึงไม่เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่รักษาทรัพย์สิน เบียดบังเอาทรัพย์สินเป็นของตนโดยทุจริตตามปอ.ม.147 แต่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ขอนายจ้างตามม.335(11) นอกราชอาณาจักร และนายเก่งอุปทูตคนไทย เป็นผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ นายชัยต้องรับโทษในราชอาณาจักร ตามม.8 ว.1 (ก) และว.2 (8)

นายเด่นเป็นข้าราชการสถานทูตไทยจึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทย มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารใบสั่งซ่อมรถยนต์ เพื่อเสนอนายเก่งอุปทูตลงลายมือชื่อในใบสั่งซ่อมรถยนต์ ได้กระทำการกรอกข้อความลงในใบสั่งซ่อมรถยนต์อันเป็นเท็จและปลอมลายมือชื่อของนายเก่งอุปทูต การกระทำของนายเด่นจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานทำเอกสารมีหน้าที่

กรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ตาม ม.161 (เทียบฎ.635/2507) และมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริตตามม.157 ด้วย (เทียบฎ.265/2543) นายเด่นเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดดังกล่าวนอกราชอาณาจักร อันเป็นความผิดที่ระบุไว้ในม.9 นายเด่นจึงต้องรับโทษในราชอาณาจักร

นอกจากนั้น นายเด่นยังมีความผิดตาม ปอ.ม.265 ฐานปลอมเอกสารราชการซึ่งความผิดดังกล่าวระบุไว้ใน ม.8ว.2 (2) ซึ่งนายเก่งผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษแล้ว ตามม.8ว.1 (ก) นายเด่นจึงต้องรับโทษตามม.265 ในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าพนักงานตาม ปอ. ม.1(16) แก้ไขปี 2558

หมายถึง.... “บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ว่าเป็นประจำหรือชั่วคราวและไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”

ข้อสังเกต

1. ไม่ต้องคำนึงว่าเป็นข้าราชการรับเงินเดือนจากงบประมาณประเภทเงินเดือนตามแนวฎีกาเดิมอีกต่อไป
2. ลูกจ้างไม่ว่าประจำหรือชั่วคราวก็เป็นเจ้าพนักงานได้ ถ้าได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ข้อสังเกต

หากใช้หลักบุคคลในม. 9 ประกอบ

- เจ้าพนักงาน 1(16) “บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ว่าเป็นประจำหรือชั่วคราวและไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”
- ให้ฝรั่งมารับจ้างชั่วคราวจากสถานกงสุลให้ปฏิบัติหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง
- ทำหลักฐานเท็จตามมาตรา มาตรา 162 (1) (4) ชั้นตรวจรับ
- เน้นว่ามาตรา 162 ไม่ต้องมีเจตนาพิเศษ
- ตบท้ายว่าผิด 157 ด้วยหรือไม่ โดยจะผิด 157 ได้โจทก์ต้องแสดงว่ามีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือเจตนาทุจริตด้วย

เจ้าพนักงานไทยกระทำผิดนอกราชอาณาจักร

ม. 9 เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำ
ความผิดใน ม.147 - 166 และ
ม.200 - 205 นอกราชอาณาจักรจะต้องรับ
โทษในราชอาณาจักร

(จำว่าเริ่มตั้งแต่เรื่อง จพง.ยักยก)

มาตรา 267

ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตาม
หน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสาร
มหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์
สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะ
เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหก
พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 267 ความผิดฐานแจ้ง ให้เจ้าพนักงานจดข้อความเท็จ องค์ประกอบข้อแรก แจ้งให้เจ้าพนักงาน ผู้กระทำการตามหน้าที่

เจ้าพนักงานที่ดินมีหน้าที่ไต่สวนเกี่ยวกับที่ดิน

- กฎ 950/2537 จำเลยได้ทำนิติกรรมขายที่ดินตาม น.ส.3 ก. เลขที่ 2076 ไปแล้ว น.ส.3 ก. เลขที่ดังกล่าวจึงมิได้อยู่ในความครอบครองของจำเลย แต่จำเลยกลับให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่า จำเลยเป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินตาม น.ส.3 ก. เลขที่นั้น และรับรองว่าจำเลยมิได้ทำนิติกรรมหรือมีภาระติดพันอื่นใดเกี่ยวกับที่ดินแปลงนี้ตามใบไต่สวนซึ่งเป็นเอกสารราชการ และให้ถ้อยคำตามเอกสารซึ่งเป็นเอกสารราชการว่า น.ส.3 ก. เลขที่ดังกล่าวเก็บไว้ที่บ้านสูญหายไปการกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใช้เป็นพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267

- ฎ 4201 2536 จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานได้ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยทำใบรับแจ้งการตายอันเป็นเท็จโดยร่วมกับนายเปลี่ยวแล้ว จำเลยนำไปเป็นหลักฐานในการแจ้งการตายต่อนายทะเบียนให้ออกใบมรณบัตรของนายจิตร และนำไปเป็นหลักฐานในการขอคืนหลักประกันที่นายเปลี่ยวได้ประกันตัวนายจิตรและเบิกความเท็จต่อศาลจังหวัดตรังว่านายจิตรตายไปแล้ว การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137, 157, 162(1)(4), 267 และมาตรา 177 วรรคแรก

จุดข้อความอันเป็นเท็จ

ฎ 2918/2535 ห.เป็นนายทะเบียนมีหน้าที่รับแจ้งการย้าย และได้ลงชื่อเป็นผู้รับแจ้งข้อความตามที่ปรากฏในเอกสารใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.17 ซึ่งเป็นข้อความเท็จตามที่จำเลยมาแจ้งแล้วการกระทำของจำเลยย่อมเป็นความผิด การที่ ห.จะใช้ให้บุคคลใดเป็นผู้เขียนหรือจดข้อความลงในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.17 แทน ห. หาใช่เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้การกระทำของจำเลยขาดองค์ประกอบ ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 แต่อย่างใดไม่

ลงในเอกสารมหาชนหรือ เอกสารราชการ

เอกสารมหาชนหมายถึง เอกสารที่เป็นหลักฐานแก่ประชาชน

- ฎ 1479/2553 สำเนาทะเบียนบ้านเป็น
- ฎ 9696/2552, 5147/2552 โฉนดที่ดินเป็น
- ฎ 2575/2552 สำเนาประจำวันเป็นเอกสารราชการ แต่ไม่เป็นเอกสารมหาชน :
“เอกสารใดจะเป็นเอกสารมหาชนหาได้ถือเอาแต่การที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำขึ้นตามอำนาจหน้าที่ของตนไม่ แต่ข้อความในเอกสารนั้นต้องพาดพิงถึงประชาชนในทางใดทางหนึ่ง ทั้งต้องกระทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากเอกสารนั้นได้ ด้วยการตรวจสอบหรืออ้างอิงข้อเท็จจริงจากเอกสารดังกล่าว แต่รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีเป็นเพียงเอกสารราชการที่เจ้าพนักงานตำรวจทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่ามีการแจ้งเหตุต่อเจ้าพนักงานตำรวจเท่านั้น มิได้มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนอ้างอิงข้อเท็จจริงในเอกสารดังกล่าว จึงไม่เป็นเอกสารมหาชน”(หมายเหตุ อาจผิดฐานแจ้งความเท็จตาม 137 หรือ 173 ได้)

ฎ 1430/2537 การที่จำเลยร่วมกับ อ.และให้อ. ยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม กรรมการของบริษัท ก. ต่อ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท โดยยื่นเอกสารรายงานการประชุมวิสามัญของบริษัท ก. อันเป็นเอกสารเท็จ ประกอบไปด้วย เป็นเหตุให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนให้เป็นการแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงใน เอกสารมหาชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นกรรมการของบริษัท ก. และประชาชน จึงเป็นความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267

**เอกสารมหาชนหรือเอกสาร
ราชการนั้น มีวัตถุประสงค์
สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน**

โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

ฎ 1785/2517 โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งเรื่องที่ดิน ศาลสั่งให้ทำแผนที่พิพาทจำเลยบอกให้เจ้าพนักงานผู้ทำแผนที่บันทึกลงในแผนที่พิพาทว่า "จำเลยว่าทุกฝ่ายที่เคยมีชื่อในโฉนดครอบครองร่วมกัน ไม่เคยแบ่งแยกเป็นส่วนสัดส่วน ฯลฯ" ไม่ว่าข้อความนี้จะความจริงหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นแต่เพียงการบันทึกให้ปรากฏไว้ว่าจำเลยอ้างว่าอย่างไรเท่านั้น หากอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งดังกล่าว โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือผู้อื่นหรือประชาชนได้ไม่ จึงไม่ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 (และฎ 7957 / 2542)